

O AUTORECH

Radomír Dvořák

Narodil se v roce 1959, žije a pracuje v Havlíčkově Brodě na Vysočině. Výtvarné vzdělání získal v letech 1978 a 1989 na Pedagogické fakultě v Hradci Králové. Sochařstvím se zabývá od roku 1979 (od roku 1990 profesionálně). Dominantním materiálem je pro autora dřevo (lípa, javor, jilm, dub), pracuje však také s kamenem (žula, pískovec, opuka) a betonem.

Má za sebou jedenáct samostatných výstav a dvanáct výstav společných.

K jeho nejznámějším dílům patří triptychy *Národní památník odposlechu*, cyklus sochařských děl ve stěnách zatopených žulových lomů Lipnice nad Sázavou, dále například *Tři grácie* v parku havlíčkovobrodské nemocnice, *Jednohubka* na lipnickém náměstí nebo pískovcová socha *Tu a tam* ve Smetanových sadech v Jihlavě.

Cyklus nejvyšších ocenění a pamětní medaile kraje Vysočina tvořil více než rok, práce představovala rozsáhlý koncept výtvarného a ideového kontextu a stovky skic a desítky modelů. Využil nejen své aktuální výtvarné motivy, ale také desítky let zkušeností a konzultací s historiky a dalšími odborníky.

Charakteristika tvorby:

Ve figurální tvorbě usiluje autor o aktualizaci zdánlivě vyčerpaných kompozičních schémat, která byla již v minulosti sochařství mnohokrát použita. Láká jej originální řešení tradičních témat a tvarů. Když už nelze mít první slovo, je třeba mít alespoň slovo poslední. Abstraktní tvorba pak částečně vychází z figurální. Není však výsledkem stylizace figury, jejího zjednodušování, nýbrž spíše jejím otiskem, pozitivem či negativem, jakousi stopou po figuře. Vedle toho také autora přitahuje magie geometrických těles.

Materiál je pro autora výzvou, neboť do značné míry limituje realizaci. Dílo se často pohybuje na hranicích možností, aniž by však přestalo materiál respektovat. Tvary soch často využívají plně jeho nosnost (pevnost, odolnost). Kompozice je odvozena z výchozího bloku, jehož původního povrchu se zevnitř dotýká na maximálním počtu míst při zachování ideového záměru. Tvar není pouhou reprodukcí skizi v hlíně nebo v sádře, zpřesňuje se a doladuje při realitě. Autorův rukopis je individuální, přiznává všechny použité nástroje, ale částečně také zhlazuje jejich stopy. Povrchová úprava - kolorování, patinování, voskování - zvýrazňuje prostorový efekt sochy a zřetelňuje ji.

Východiskem tvorby jsou vizuální představy. Interpretace (významy, idea, název) přicházejí většinou ex post v několika variantách (často včetně sebeironizujících). Autor je vyznavačem Schellingovy teze o tom, že *umění je nevědomá nekonečnost (významů)*.

Sochařské realice v interiéru:

Třiatřicet monumentálních soch a dvě komorní ve veřejných prostorách českých firem a institucí. Většinou se jedná o cykly dřevěných soch (Nemocnice Havlíčkův Brod, Rezidence Brixen Praha, Penzion Brixen Havlíčkův Brod, Campanula Jeseník), jindy o solitéry (Telecom Hradec Králové, Radnice Praha 3). V řadě případů jsou sochy součástí celkového výtvarného řešení interiéru.

Sochy na veřejných prostranstvích:

- Pavilón Milénia - Tři Grácie – 2000 (park Nemocnice Havlíčkův Brod – socha - karyatida jako architektonický prvek).
- Národní památník odposlechu Lipnice nad Sázavou 2005 až 2007- cyklus sochařských děl ve stěnách zatopených žulových lomů Lipnice nad Sázavou - společně se svými žáky Bretschneiderovo ucho 2005 Ústa pravdy 2006 Zlatý voči 2007
- Jednohubka 2005 - náměstí Lipnice nad Sázavou - společně s Jaroslavem Fiegrem
- Sv. Barbara 2006 - areál Domova pro seniory, Havlíčkův Brod
- Havlíčkův Hyde Park 2006 - nábřeží u Sázavy, Havlíčkův Brod
- Tu a tam 2007 - (pískovcová socha) ve Smetanových sadech v Jihlavě
- On The Road 2007 (reliéf stop pneumatik z pohledového betonu), vstup do budovy krajské správy silnic v Jihlavě

Tu a tam. Pískovcová socha Radomíra Dvořáka, k vidění ve Smetanových sadech v Jihlavě. Motiv průhledu a oboustranné, jakoby dvourozměrné kompozice, jejíž děj otvorem přechází z jedné strany na druhou, je zde ztvárněn těžkým, masivním materiálem, který je v kontrastu se subtilní ideou. Kontrastu a zároveň souladu. Stálost a relativizace. Hutná křehkost. Tvorba Radomíra Dvořáka, koncentrovaná na jedno místo, v jeden čas a v jeden artefakt.

Návrhy:

- 1999 návrh výtvarného a reklamního vyžití Středu Evropy Havlíčkův Brod (realizováno, i když v podobě poněkud zkomolené)
- 1999 návrh reklamních triček pro město Havlíčkův Brod (realizováno)
- 1999 návrh megalitické kompozice na nábřeží Sázavy v Havlíčkově Brodě
- 2000 návrh Pavilonu Milénia pro park Nemocnice Havlíčkův Brod (realizováno)
- 2001 návrh komplexního výtvarného řešení Bistra Al dente v Havlíčkově Brodě (realizováno)
- 2002 návrh výtvarného řešení Obchodního domu Kateřina v Chrudimi (realizováno)
- 2002 návrh výtvarného řešení zahrady Krajské knihovny v Havlíčkově Brodě
- 2003 návrh výtvarného řešení exteriérových ploch prodejen sítě Samka a Pramen CZ (realizováno)
- 2005 návrh vyhlídky Štikov v Železných horách
- 2004 až 2007 návrh Národního památníku odposlechu Lipnice nad Sázavou (realizovány všechny tři části)
- 2006 až 2007 návrh medailí kraje Vysočina (dřevěná, skleněná, kamenná, bronzová)
- 2007 návrh výtvarného řešení přístavby krajské správy silnic Jihlava (realizuje se)

Výstavy

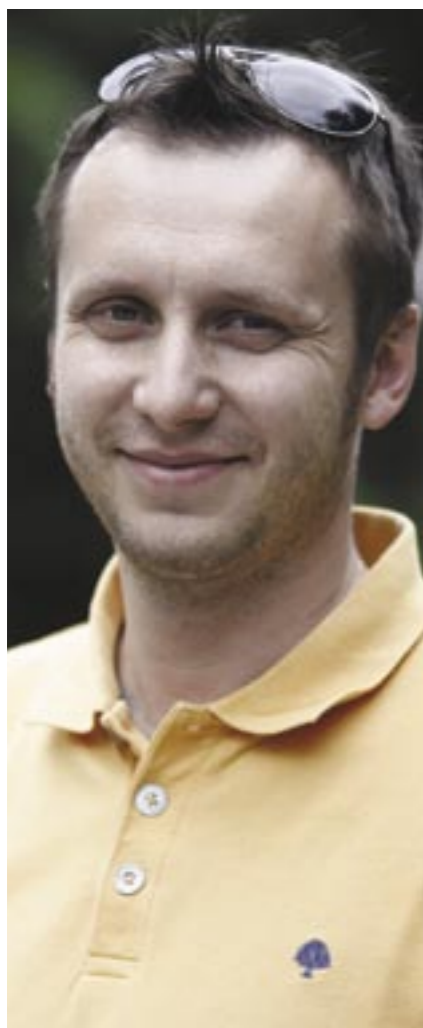
společně:

- 1979 Dvořák, Gottlieb, Linka - les za Biřičkou u Nového Hradce Králové
- 1982 Dvořák, Misík, Wagenknechtová - koleje Hradec Králové,
- 1995 Bittermann, Černoch, Dvořák, Korber, Moidl - Ambasáda ČR- Vídeň
- 2002 Amedea (Mezinárodní výstava sochařství a prostorového umění) - Hlinsko v Čechách
- 2004 Grenzenlos (Dvořák, Furrer, Haslinger, Lukáš)
- 2005 Jan Jůzl a jeho žáci (Galerie výtvarného umění Havlíčkův Brod)
- 2004, 2006 Sklo - kámen - Světlá nad Sázavou (Výstava uměleckých škol Hořice, Světlá, Nový Bor)
- 2006 Art behind glass - Brielle, Holandsko
- 2006 Dvorak - Bittermann - Galerie Kunstring Voorne, Rockanje, Holandsko
- 2007 Umění za sklem HB, Havlíčkův Brod
- 2007 Neder/Higland Art, Lipnice nad Sázavou

samostatně:

- 1993 Galerie Havlíčkův Brod
- 1994 Kulturní dům Ostrov Havlíčkův Brod
- 1999 Okresní vlastivědné muzeum Havlíčkův Brod
- 1999 Praha - Červený Újezd
- 2000 Pavilon – Praha, Vinohrady
- 2000 Muzeum a galerie Jičín
- 2001 ČSOB Havlíčkův Brod
- 2002 La Primavera – fotografiky, Galerie výtvarného umění Havlíčkův Brod
- 2002 Sochy na Ostrově - KD Havlíčkův Brod
- 2003 Praha 3 - Stavební spořitelna ČS
- 2003 Galerie Pod radnicí Praha 3,
- 2004 až 2006 Dvořák - Sochy z Vysočiny, státní hrad Lipnice nad Sázavou

MgA. Milan Krajíček

Narodil se v Čáslavi, 27. února 1977. Studoval na Umělecké sklářské škole v Železném Brodě, Wetterhoffin Institute Crafts and Design ve finském Hammennilina, pražské Akademii výtvarných umění u prof. Vladimíra Kopeckého a Bezalel University v izraelském Jeruzalémě.

K jeho pracím patří například sklářský design pro karlovarský Moser, či Preciosa Figurky Jablonec nad Nisou. Kromě řady výstav v České republice vystavoval i v Německu a účastnil se v Česku i zahraničí desítek symposií.

Od roku 2001 učí sklářský design na Umělecké střední škole ve Světlé nad Sázavou.

Jeho aktivity lze vidět na stránkách uměleckého studia www.animusmr.cz.

Umělecká střední škola ve Světlé nad Sázavou

Původní sklářská škola vznikla v 60. letech 20. století v souvislosti s výstavbou nové sklárny ve Světlé nad Sázavou.

Učila brusiče a skláře v tříletých učebních oborech. Postupně přidávala i maturitní obory a od roku 1996 má statut Vyšší odborné školy. Dnes má i malou školní huť.

Od roku 2000 je sloučená se světelským gymnáziem a lipnickým kame-

nickým učilištěm, což bylo impulsem k rozšíření výuky o keramiku, malbu na sklo a rytí skla.

V roce 2004 zde byl zahájen bakalářský program v oboru restaurátorství uměleckých děl a škola se definitivně stává vysokoškolským pracovištěm a zároveň ojedinělým komplexem, který nabízí jak všeobecné vzdělání, tak vzdělání uměleckořemeslné v oblasti skla, kamene a keramiky.

Kamenosochařské středisko Lipnice nad Sázavou

Historie se traduje od roku 1951, kdy škola vznikla jako Odborné učiliště pracovních záloh.

Postupně se rozšiřovala, v roce 1981 už měla dvě odloučená pracoviště a od roku 1988 nový moderní areál v Havlíčkově Brodě. Na Lipnici zůstal

jen odborný výcvik. Po roce 1989 se učiliště vrátilo zpět na Lipnici, několikrát změnilo zřizovatele a od roku 2000 je součástí Umělecké střední školy ve Světlé nad Sázavou. V Lipnici opět zůstává jen odborná část výuky.

Slévárna a modelárna Nové Ransko, s.r.o.

První písemná zmínka o železářském hamru v dnešním Starém Ransku je z roku 1480, dřevouhelná vysoká pec je zde v provozu od roku 1670. Od druhé poloviny 19. století však tamní železářna skomírala, v okolí byl nedostatek dřeva a vyčerpaly se i místní doly na železnou rudu. Kvůli chybějící železnici byly náklady na dopravu tak vysoké, že podnik roku 1882 zanikl.

V blízkém Novém Ransku na tradici

slévárny navázal Jan Pujman, který zde v roce 1885 koupil hostinec a během dvaceti let zde vybudoval tři haly s výrobou zemědělských strojů a slévárnou.

V roce 1948 znárodněnou firmu převzaly Kovodělné závody Chotěboř. Od roku 1992 je ale slévárna opět samostatným privátním subjektem, vyrábí litinu, slitiny hliníku a mědi. Zaměstnává asi 220 lidí a polovinu produkce vyváží.

Petros Martakidis

Narodil se 22. května 1971 v Brně, žije a pracuje na Vysočině. S krajem Vysočina spolupracuje od roku 2004 jako redaktor krajského měsíčníku.

Původním povoláním je vychovatel, se specializací na výtvarnou výchovu. Od roku 1995 pracoval jako novinář v řadě regionálních médií, naposledy v Českém rozhlasu Region.

Je autorem ideového konceptu nejvyššího ocenění kraje. Navrhnul základní členění materiálů, ze kterých jsou medaile vyrobeny, včetně rámce jejich symboliky. Podílel se na tvorbě základního výtvarného konceptu.

Rámy a čáry

Nedílnou součástí každého díla, medaile nevyjímaje, je adjustace.

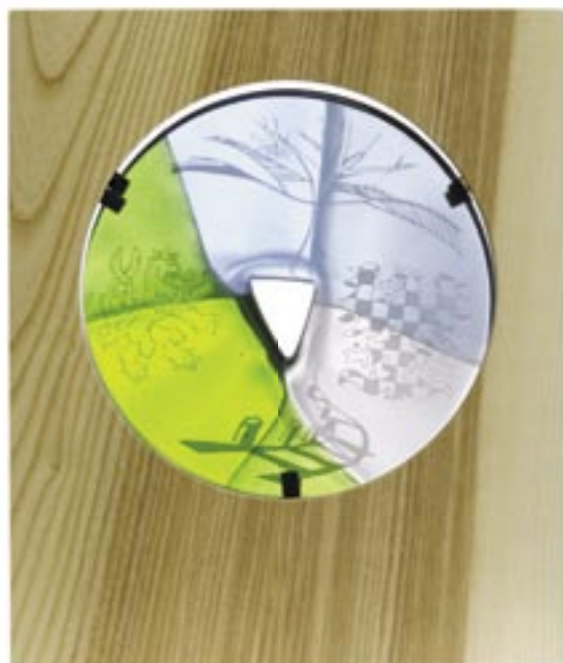
Dílo završí, uchytí v prostoru i čase a zarámuje pro oddělení od okolí, anebo naopak pro lepší splynutí s reálnem.

Pouzdra jsou z jasanového dřeva. Tedy stromu, který v našem kraji potkáváme na humnech chalup a na

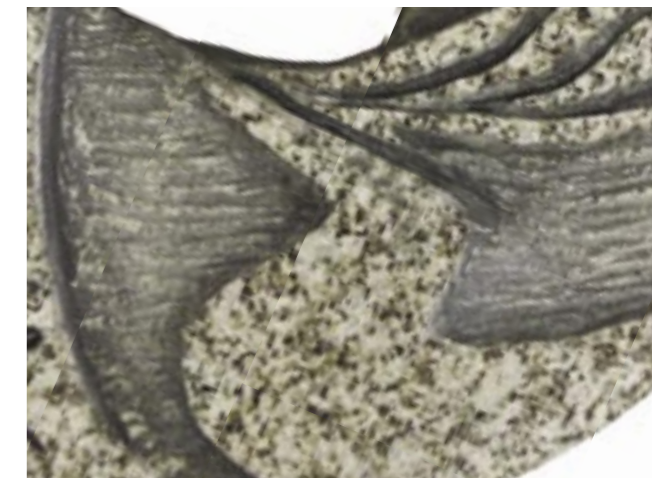
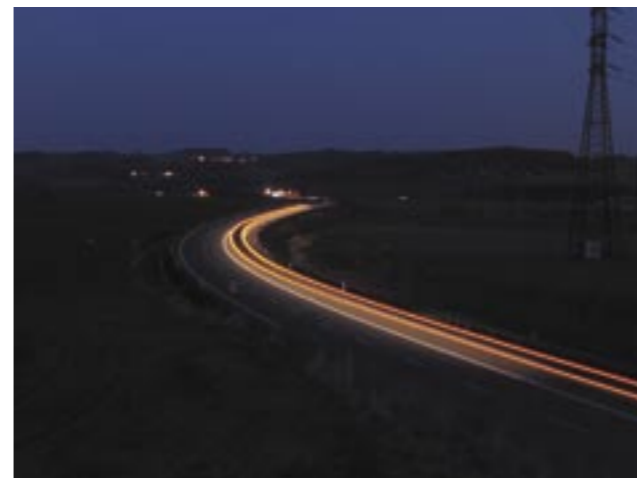
okrajích lesů. Naši předkové z pružného jasanu vyráběli nejlepší topůrka seker i dlouhé lovecké luky.

Říkalo se také, že jasan nerozkveté dřív, než na jaře hadi opustí své skrýše. Snad proto byl odvar z jasanové kůry také uznávaným lékem při hadím uštknutí.

Jasanová pouzdra jsou dalším dokladem nenahraditelné ruční práce truhlářských mistrů z Vysočiny.

IDEOVÝ A VÝTVARNÝ KONTEXT

Ouroboros, konce a počátky

Ovce není jen ovce. Ovce je taky ta tráva a mraky a strach z vlků a moje pískání a vůně stáje. Když chceš vědět, co je ovce, staň se ovčí.

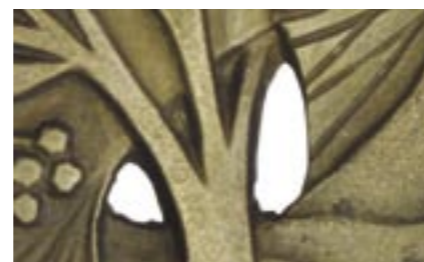
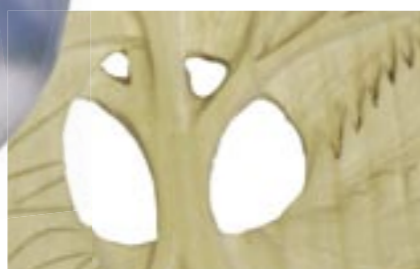
neznámý pastýř z Kocourových Lhotek u Pelhřimova, asi 18. století

Předěl, rozhraní, spojení

Vysočina je oblastí, ve které se setkávají a spojují historické země Čechy a Morava, království s markrabstvím, uzavřená krajina České kotliny s otevřenou, průchozí krajinou Moravských úvalů. Z centrálních oblastí Čech a Moravy, severozápadu a východu se pozvolna zdvihají svahy, zem přestává být nížinou, avšak není horsky dramatická, spíše klidně zaoblená a dýchající starý, dávný klid.

Výtvarné řešení medaile ve všech čtyřech materiálech vychází z aktuálního formálního autorova tématu - oboustranného obrazu, kde krajina otvorem na obzoru pokračuje na rubu plochy (iluzivně nebo i reálně), na základě principu fotografické clony. Kompromisním řešením je shodou okolností reliéf, ovšem oboustranný a perforovaný.

Prostorové uspořádání otvoru odvozené z fotografické clony vnáší do krajiny dynamiku.

Heraldika kraje

Znak kraje obsahuje český a moravský symbol. Jejich význam je na rozdíl od jiných krajů u Vysočiny zcela specifický. Vedle vztahu kraje k České republice (část symbolizuje celek, je jeho součástí i ukázkou) má zde historickou a lokální důležitost. Na Vysočině se potkávají Češi a Moraváci.

V krajském městě Jihlavě lze zaslechnout jak obecnou češtinu, tak i moravské nářečí.

Na severním břehu řeky Jihlavy stojí dosud čtyři tereziánské hraniční kameny umístěné

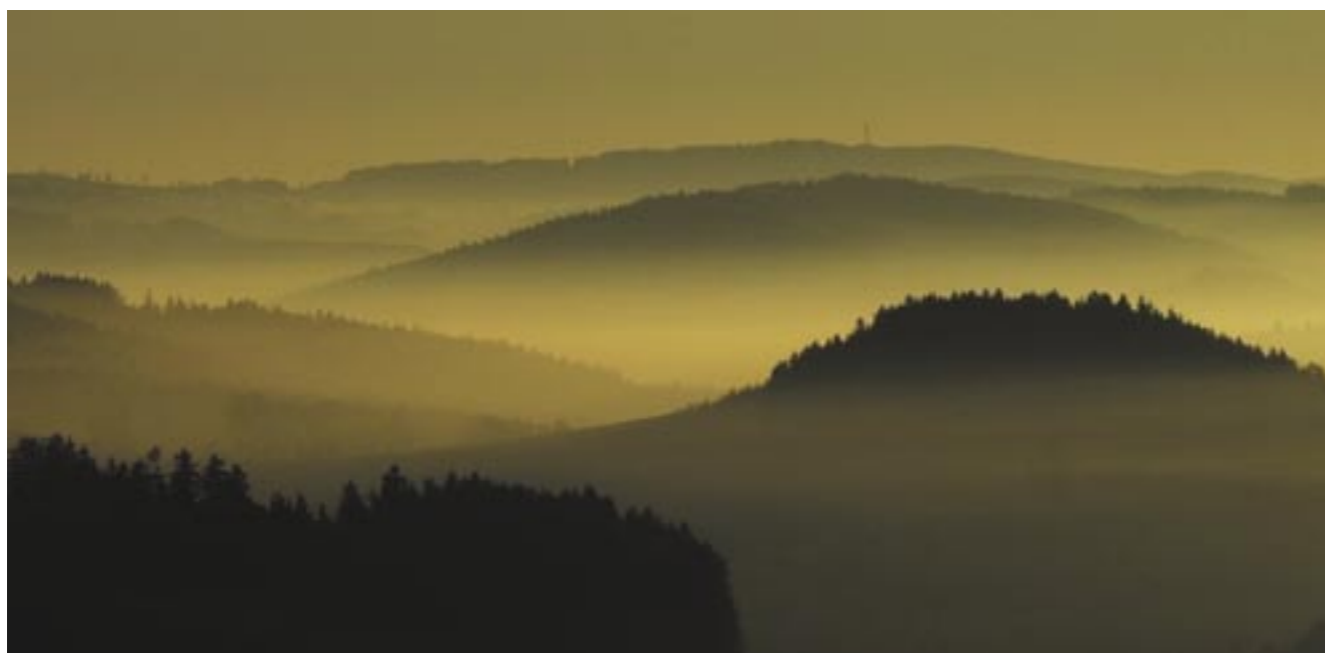
sem v 18. století jako výsledek územního sporu mezi Čechami a Moravou. Znaky státnosti na nich jsou dodnes dobře čitelné. Český lev a moravská orlice však spolu ani zde, ani na krajském znaku nezápolí. Kraj Vysočina v každém případě spojuje to, co bývalo rozděleno, v nový celek, zdá se že po etnické stránce bezkonfliktní. Ježek je symbolem Jihlavy, avšak ryze krajským symbolem se staly jeřabiny.

Na medailích jsou heraldické prvky použity diferencovaně. Nejvíce na skleněné medaili, která umožňuje součet kresby (rytiny, pískování) na rubu a líci, takže lze docílit, aby vnímáno z líce lev byl otočen vpravo, tedy směrem na východ, kdežto orlice zůstává otočena vlevo, tedy na západ. Tím je symbolicky vyjádřeno setkání Čech a Moravy na bývalé zemské hranici i jejich prolínání a synergická koexistence v rámci kraje Vysočina.

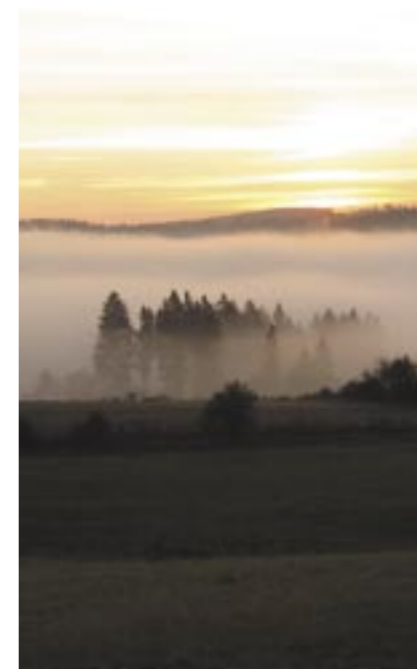
Morfologie krajiny, evropské rozvodí

Vysočinou prochází evropské rozvodí mezi Černým a Severním mořem. Náš kraj je střechou Evropy, nevysokou, avšak bytelnou. Pro krajinu Vysočiny jsou typické křivky. Potoky a řeky, které zde pramení, se vlní stejně jako cesty, překonávající výškové rozdíly i brázdy polí vzdorující erozi. Pohyb po cestách i necestou zde vyžaduje více fyzického úsilí a energie než v nížinách. I voda zde má svou dynamiku. Celková kompozice medailí - sférický trojúhelník, vychází z geometrických křivek - spíše eliptických než kruhových. Vedle nich se prolínají křivky rostlinné s křivkami dopravními a vodními, křivky cest mohou být vnímány také jako křivky toků. Některé plochy medailí jsou členěny křivkami orby - výsledky zemědělského obdělávání půdy - na dřevěné a kovové medaili pak jsou východiskem stylizace nápisu Vysočina.

Podnebí, mlhavost a průzračnost

Počasí na Vysočině je nevyzpytatelné, klima drsnější než jinde v naší vlasti. V paleolitu a neolitu byly dle archeologických nálezů osídleny pouze okraje Vysočiny, zvláště teplejší oblasti poblíž Dolnomoravského úvalu a Polabí. Až ve středověku lidé postupně pronikali na celé území. Ale třeba v Nížkově cisterciáckí mniši po několika letech svůj boj s počasím po několika letech vzdali a odešli zpět do Oseku. Tajemná mlhavost se střídá s průzračností. Tento jev v nížině téměř nehraje roli. Aby člověk pocítil radost z křišťálové průzračnosti vzduchu, k tomu potřebuje možnost dalekého výhledu, kterých Vysočina skýtá víc než dost. Stačí jen ujet pár kilometrů po libovolné silnici a kochat se. Střídání náznaku mlhavosti s průzračností lze využít zvláště v případě skleněné medaile, kde se navíc sečtou kresby na líci s kresbami na rubu, ale i při technologii odlévání bronzové medaile, která nemá tvrdou ostrot ražby, nýbrž měkké obrysy dané pískem formy. Na dřevěné medaili se nabízí střídání různých rukopisů a nástrojů, u kamenné medaile střídání leštěných a drsných ploch.

Doslov

Rituály a symboly provází lidstvo od počátku. Jsou spolu spjaty – každý rituál je symbolem a symboliku využívá a naopak. Rituály dělí naše životy na etapy, s rituálem život začínáme i končíme.

Symboliku ve tvarech, číslech i dějích nacházíme ve státních institucích, umění a nakonec i tak obyčejné věci, jakou je třeba reklama.

Pro oslavu lidské dovednosti a píle, důstojnou a důležitou oslavu, není nic příhodnějšího, než symbolický předmět, předávaný během rituálního obřadu.

Symboly jsou ukryty nejen ve tvarech, výtvarných prvcích a velikostech medailí. Symbolikou je samotný jejich vznik. A nakonec i rituálem je jejich výroba. A rituálem docela vážným a bezmála mystickým – odlévání kovů, tavení skla, tesání žuly a řezání dřevěných bloků. Boj s živly, přetvoření hmoty v artefakt.

Promyslet a najít skryté a zjevné vztahy mezi materiálem, způsobem jeho zpracování a zpracováním samotným byl proces, který trval více než rok. Brali jsme jej vážně a zároveň jsme hledali samou podstatu Vysočiny.

S úctou k minulosti, s důvěrou v přítomnost a s očekáváním budoucnosti.

autoři

